

Az UEAPME képzési prioritásai és azok beintegrálása az Európai Oktatási és Szakképzési Politikába

Bevezetés

Európában a vállalkozások 99%-a kis- és középvállalkozás (250-nél kevesebb alkalmazottal), 92%-uk pedig mikro vállalkozás (10-nél kevesebb alkalmazottal). Emellett a kézműipari és a kisvállalkozások a fő biztosítói a bevezető szakmai képzésnek és a felnőttek szakmai továbbképzésének a gyakornoki képzésen és a munkahelyi képzésen keresztül. Ennek megfelelően az európai oktatási és szakképzési politika egy prioritási terület a kézműipari és KKV-szervezetek számára, mely szervezeteknek a szerepét mind nemzeti, mind európai szinten egyre jobban elismerik.

I. RÉSZ – Az UEAPME oktatási és szakképzési prioritásai

1. A tanonckodáson keresztül a képzés fejlesztése és előmozdítása

A tanoncképzés az első állomás az egész életen át tartó tanulásban. Azonban a már megtett, előremutató kezdeményezések ellenére a KKV-k és a kézműipari vállalkozások még mindig a toborzás nehézségeivel szembesülnek, különösképpen a szakképzés és a gyakornokoskodás felértékelődésének, megbecsültségének hiánya miatt. Fontos lépés lehet a szakképzés felértékelődése felé, egyebek mellett a gyakornokok egyéni mobilitásának javítása Európában.

2. A vállalkozóiség fejlesztése

A vállalkozói ismeretek oktatásának fejlesztése rendkívüli fontossággal bír, nemcsak azért mert Európának további vállalkozókra van szüksége, akik új vállalkozásokat hoznak létre, vagy átveszik a meglévőket, hanem azért is, mert a KKV-knak is szükségük van kezdeményező készséggel rendelkező munkásokra. Következésképp a vállalkozóiséget be kell integrálni az összes oktatási és szakképzési programba a legfiatalabb kortól egész az egyetemi szintig...

3. A kézműves vállalkozásoknál, a KKV-knál folyó továbbképzés fejlesztése

A munka változó világában mind az egyének, mind a vállalkozások folyamatosan személyes és szakmai kihívásokkal szembesülnek, mind a munkavállalóknak, mind a vállalkozásoknak azonnal alkalmazkodniuk kell. A fejlődés érdekében mindenkit rendszeresen képezni kell és tudását naprakésszé tenni, hogy az illető képes legyen jobban válaszolni a gazdaság igényeire. Az élethosszig tartó tanulás valamennyi korosztály számára prioritás kell, hogy legyen, végig a szakmai életen keresztül és a továbbtanulás, az önképzés mintává kell, hogy váljon. Az Európai Unió meg kell, hogy adja a szükséges impulzusokat a tagállamok felé ahhoz, hogy valamennyi tagállam integrálja be ezt a szükségszerűséget saját politikáiba és ennek megfelelően a KKV-k számára teremtsenek

megfelelő feltételrendszert ahhoz, hogy e vállalkozások bátorítsák munkavállalóik részvételét az élethosszig tartó tanulásban. Hogy e kihívásokra válaszolni lehessen lényegesek a megfelelő ösztönzők, valamint az elérhető árú, jól adaptált képzési ajánlatok kínálása mind a személyek, mind a vállalkozások számára.

4. Tanácsadás és orientáció

A kisvállalkozásoknak tanácsadásra, valamint technikai segítségnyújtásra van szükségük ahhoz, hogy meghatározzák saját továbbképzési szükségleteiket, és hogy a lehető legjobb képzési ajánlat mellett dönthessenek. A kézműves kamarák, a KKV szövetségek mindent meg kell tegyenek annak érdekében, hogy a hatékony orientációt szolgáló jó szolgáltatásokat, jó tanácsadást nyújtsanak tagjaiknak. Emellett szükséges, hogy az EU pénzügyi eszközöket biztosítson a KKV-releváns tanácsadási struktúrák kifejlesztése érdekében.

II. RÉSZ – Aktuális, folyamatban lévő oktatási és szakképzési kezdeményezések EU-s szinten

1. A Koppenhágai folyamat

2002-ben a Koppenhágai Folyamat megalapozta a kibővülő európai együttműködést a szakoktatás, a szakképzés terén. Ennek az együttműködésnek a céljai: az élethosszig tartó tanulás fejlesztése, a szakképzés vonzóképessége és színvonala javítása, valamint a szakképzés és más oktatási területek (úgy mint a felsőoktatás) közötti megbecsültség arányosítása. Ezek mellett fejleszteni kívánják az átláthatóságot és a mobilitást javító eszközöket. A Koppenhágai Deklarációban vállalt kezdeti kötelezettségvállalásokat frissítette fel 2004-ben a Maastricht Communiqué, majd 2006-ban a Helsinki Communiqué. Az európai szociális partnerek társ-aláírói ezeknek a deklarációknak.

Az UEAPME teljes mértékben támogatja a Koppenhágai Folyamatot, amely egy komoly sikernek számít mára. Az UEAPME számos javaslatát beintegrálták e folyamatba, mint például, hogy sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani a szakképzési út imázsára és vonzerejére, vagy hogy hosszú távon mindenképpen erősíteni kell a felsőoktatás és a szakképzés közötti kapcsolatot. A 2007-2008-s időszakban a következőkre kell koncentrálni:

- folytatni a már megkezdett munkát, különös hangsúllyal az olyan európai eszközök továbbfejlesztésére és kipróbálására, mint az EQF (Európai Képesítési Keretrendszer) és az ECVET (Európai Képzési és Továbbképzési Kredit Transzfer Pontrendszer),
- ki kell hangsúlyozni néhány fontos olyan célt, melyekre mindeztidáig kevés figyelem fordult, mint például a teljesítmény javítása, a szakképzés minősége és vonzóereje, e vonzóerőnek különösen a vállalkozások, a tanulók és a szülők irányába történő erősítése.

2. Oktatás és Képzés 2010 munkaprogram

Az Oktatás és Képzés 2010 munkaprogramról 2002-ben állapodott meg az Európa Tanács, a Lisszaboni stratégiához kapcsolódóan. A munkaprogram célja a nemzeti oktatási és képzési rendszerek modernizációja, adaptációja tekintettel a tudásalapú társadalom, a globalizáció és a demográfiai változások által kiváltott kihívásokra, valamint koherens és átfogó stratégiák kialakítása valamennyi tagállamban az élethosszig tartó tanulás érdekében, közösen kialakított és elfogadott célokkal, mint például:

- A tanárok és képzők minőségének javítása
- A tudásalapú társadalomhoz szükséges készségek kifejlesztése
- A tudományos és műszaki pályák vonzerejének növelése
- Az erőforrások jobb felhasználása
- A tanulás vonzóbbá tétele
- Az idegen nyelv tanulásának javítása
- A mobilitás fokozása

Bár néhány folyamat már jelentősen előbbrejutott mára, azért a reformok sebességét fel kell gyorsítani, és meg kell határozni néhány prioritást. Az UEAPME három területet érez fő prioritásnak az elkövetkezendő időszakban az oktatási és képzési reform folyamatban:

- Az iskolából korán kikerülők, az iskolaelhagyók számának csökkentése
- A szakképzés vonzerejének és minőségének emelése
- A mobilitás növelése és megkönnyítése az oktatásban, szakképzésben.

3. Európai Képesítési Keretrendszer (EQF)

A javasolt EQF egy önkéntes eszköz, melynek célja az átláthatóság növelése, a kölcsönös bizalom erősítése, valamint a szakképesítések elismerésének és transzferjének lehetővé tétele. Az EQF-nek mintegy fordítása eszközként kell szolgálnia az egyes nemzeti szakképesítési rendszerek között.

Az UEAPME különösképpen támogatja a kezdeményezés innovatív természetét, ami a hangsúlyt a tanulás kimeneti oldalára, a tanuló által megtanult azon ismeretekre helyezi, melyeket a tanuló használni is tud, szemben a hagyományos megközelítéssel, mely csak a tanulás bemeneti oldalára koncentrál, vagyis arra, hogy mi az, amit a tanuló feltételezhetőleg tud, mi az, amit belé tápláltak. Az UEAPME ezt a megközelítésmódban bekövetkezett alapvető változást lényegesnek érzi a munkaerőpiac által megkívánt kompetenciák és kulcstényezők jobb meghatározásához.

Az UEAPME-t teljes mértékben bevonták az EQF kidolgozásába, a javaslat újraírásáért felelős munkacsoport tagjaként, és ily módon biztosított, hogy a szöveg jobban tükrözi majd a munka világának valóságát.

4. Európai Képzési és Továbbképzési Kredit Pontrendszer (ECVET)

A javasolt ECVET egy önkéntes eszköz a szakképzés terén szerzett kreditpontok transzferjének, összegyűjtésének és elismerésének elősegítésére Európában és az alábbiak megkönnyítését célozza:

- A képzésen résztvevő emberek mobilitása;
- Az élethosszig tartó tanulás eredményeinek érvényesítése, elismerése;
- A szakképesítések átláthatósága;
- Kölcsönös bizalom és együttműködés a szakképzési tevékenységet végzők között

Az UEAPME támogatja az ECVET kialakításának folyamatát a szakképzés terén, mivel az nagymértékben megkönnyíti a tanoncok, gyakornokok mobilitását. Azonban a jelenlegi ECVET javaslatot csak a folyamat kezdetének gondolja és további munkát lát szükségesnek például a kreditpont felülvizsgálatára vonatkozó javaslat terén, annak érdekében, hogy egy valóban működő rendszer jöhessen létre. Ez egy folyamatban lévő folyamat, amit az UEAPME nagyon figyelmesen nyomon fog követni és amihez hozzá kíván járulni.

Az UEAPME egy ilyen eszköztől az alábbiakat várja:

- Motiválja az embereket a továbbképzésben, felnőttképzésben való részvételre
- Növelje a gyakornokok és a szakképzésben résztvevő fiatalok mobilitását
- A vállalkozásnak kulcsszereplőként való bevonását az értékelés, az elismerés folyamatába
- Járuljon hozzá olyan szakmai készségek kínálásához, melyek megfelelnek a munkaerőpiac elvárásainak

5. Élethosszig Tartó Tanulás Program (LLL) 2007-2013

Az új Élethosszig Tartó Tanulás Program egy közösségi eszköz az európai oktatási és képzési rendszerek közötti együttműködést, mobilitást, tapasztalatcserét erősítő projektek és tevékenységek támogatása érdekében. A program néhány alprogramra bomlik, melyek speciális célcsoportokra koncentrálnak:

- Felsőoktatásban dolgozók /egyetemisták (ERASMUS)
- Szakképzés területe (LEONARDO DA VINCI)
- Felnőttoktatás (GRUNDTVIG)

- Fiatalok iskola előtt és az iskolában (COMENIUS)

Az UEAPME erősen támogatja az európai mobilitási programokat, mivel a mobilitás mint oktatási cél különösen fontos a kézműipari vállalkozások, a kis- és középvállalkozások számára. Az európai kézműipari vállalkozások, kis- és középvállalkozások főleg a LEONARDO DA VINCI (LdV) alprogramra koncentráltak, mivel az célozza meg a szakképzésben résztvevő fiatalokat és a tanoncokat. Az UEAPME szerint az LdV célja kellene, hogy legyen a mobilitás mennyiségi növelése és minőségi javítása a szakképzésben résztvevő fiatalok számára Európában, valamint a kézműves és kisvállalkozások minél nagyobb bevonása a mobilitási programokba.

Az új program előkészítése során az UEAPME-nak különböző lehetőségei voltak befolyásolni az LdV program végső struktúrájának kialakítását, annak érdekében, hogy az jobban igazodjon a szakképzésben résztvevő fiatalok és a tanoncok igényeihez. Azonban néhány téren még javulást kell elérni, úgymint:

- A gyakornokok egyéni részvételének biztosítása a mobilitási programokban
- Kísérő intézkedések biztosítása a gyakornokok számára
- Támogató intézkedések biztosítása a kézműves és kisvállalkozások számára
- A szakképzés, a munkavállalók, az egyének mobilitása vonzerejének növelése

Ezen okokból tett javaslatot az UEAPME egy kísérleti projektre, egy "ERASMUS-típusú programra a tanoncok esetében", mely ötletet magáévá tette az Európai Parlament, és egy külön költségvetési fejezetet hozott létre e célból. Az UEAPME azt várja, hogy ennek a kezdeményezésnek az eredményeit teljes egészében beintegrálják a Leonardo da Vinci programba, az LLL program felülvizsgálatakor.

Következtetések

Mivel a kézműipari vállalkozások, a kis- és középvállalkozások számára a szakképzés rendkívüli fontossággal bír ezért az UEAPME aktívan bekapcsolódik az oktatás és a szakképzés terén a döntéshozatali folyamatba európai szinten. Mint európai szociális partnernek, az UEAPME-nek nagy politikai felelőssége van számos intézmény felé, hogy védje a kézműipar, a kis- és középvállalkozások érdekeit. Az UEAPME elégedetten állapítja meg, hogy a képzésről vallott prioritásai

jól tükröződnek az Európai Bizottságnak az oktatás és a szakképzés terén tett különböző kezdeményezéseiben. Mindemellett további erőfeszítésekre van szükség a szakképzési politika terén, mint a tanoncok mobilitása terén, a kkv-k és az egyetemek közötti együttműködés növelése terén, valamint, hogy a különböző EU-s kezdeményezések között jöjjön létre nagyobb szinergia.